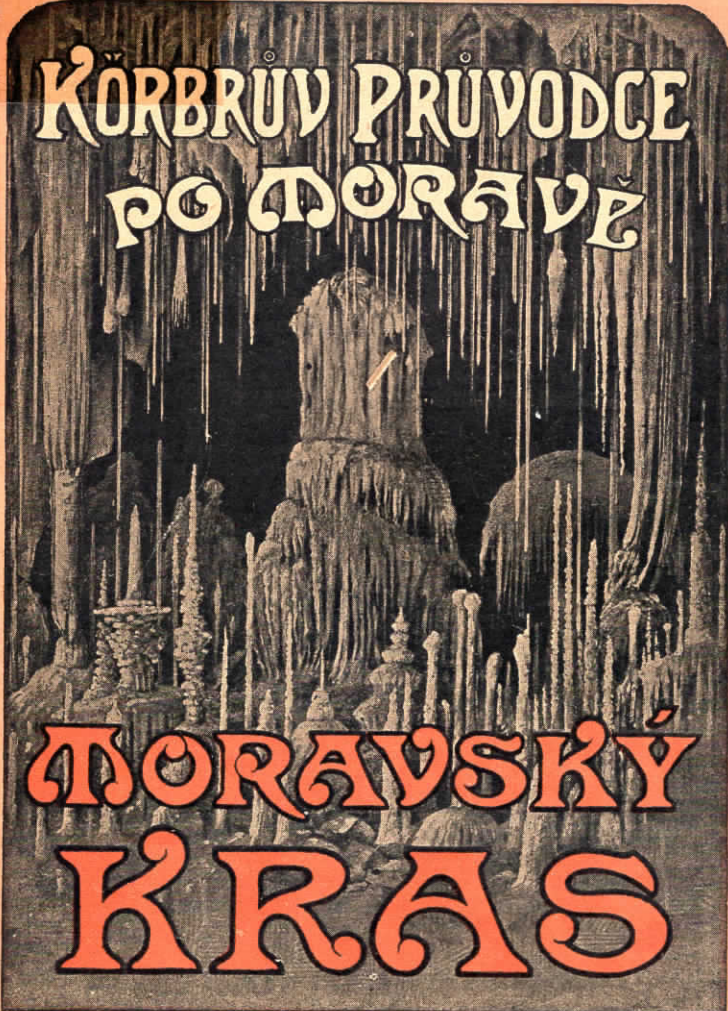

Mitá

KÖRBRUV PRŮVODCE PO MORAVĚ

MORAVSKÝ KRAS

NAPSAL ANTONIN BOČEK.

SLOUPSKÉ JESKYNNÍ BLUDIŠTĚ, KRAOVÉ ŽLEBY,

MACOCHA, JEJÍ JESKYNNÍ
LABYRINT

S MASARYKOVÝM DŮMEM

JEDOVNICKO, JOSEFSKÉ ÚDOLÍ, OCHOZSKÉ JESKYNĚ.

Procházíme obcí po silnici až ku konci osady, kde je malé prostranství v podobě trojúhelníku. Tam u kříže odbočíme vpravo po červeno-bílé značce. Silnice se v těch místech zatáčí prudce vlevo. Asi po 20 krocích dělí se cesty. Cesta

- JIŽNÍ ČÁST MORAVSKÉHO KRASU HNED NAD BRNEM!
- DOSUD NEPUBLIKOVANÉ INFORMACE A FOTKY!
- VIDEO, 360°, TERMOKAMERA, ROZSÁHLÝ ARCHIV!
- NEOBJEVENÉ JESKYNĚ A NEVYŘEŠENÉ ZÁHADY!
- PŘIDEJTE SE A BĎEJTE AKTIVNĚ S NÁMI!

XX. BILOVICE — OCHOZ — HÁDECKÉ ÚDOLÍ — OCHOZSKÁ JESKYNĚ — HOSTĚNICKÉ PROPADA- NÍ — ŘÍČKY.

(Značka žluto-bílá.)

Nejjihnější území Mor. Krasu a jeho podzemní svět jsou širší veřejnosti celkem neznámy. Příčina tkví hlavně v tom, že komunikace s hlavním městem je celkem nedostatečná a jeskynní bludiště ochozské dosud nejen poněkud nebezpečné, ale i celkem neupravené. Krása krajinná a nádhera podsvětí tamějšího zasluhovaly by však, aby obě tyto ožehavé otázky byly co nejdříve účelně řešeny.

Východiskem k této velmi vděčné partii je stanice bilovická. Z nádražního náspu sejdem na silnici a jdeme touto po mostě přes Svitavu do rozkošného údolíčka »Palackého«, v němž je několik úhledných vil. Za poslední z nich odbočuje naše cesta vlevo vzhůru do lesa. Stoupání je tu na několik minut velmi prudké, načež dostoupíme lesní rovinky, po které jdeme širokým průsekem až k malému návrší, kde cesta zatáčí se vpravo. Za nedlouho vyjdeme z vysokého lesa a staneme na návrší Kanického kopce, kde se nám naskytne pěkný rozhled po okolních horách, pokrytých hustými listnatými lesy.

Nyní již jdeme stále po rovině překrásnými stinnými háji, sledující pozorně značky, abychom se neuchýlili s cesty. Tato vyústí konečně na silnici, po které za nedlouho přijdeme do OCHOZE-UBCÍ, dvou těsně souvisejících osad, kamž lze dospět i po okresní silnici z Bilovic přes Říčanice a Kanice. V Ochozi je výborný hostinec p. Votruby, který je zařízen jako turistická stanice a který je vybaven vším pohodlím.

Cestou po silnici z lesa do Ochoze-Ubcí měli jsme příležitost podívat se pěknému panoramatu v levo se nalézajícího údolí svitavského.

Z osady vyjdeme pak na jižním konci pod kosteličkem a hřbitovem, a jdeme podle malého potůčku Ochozského směrem jihovýchodním k údolí hádeckému. Na počátku tohoto ŽLÍBKU OCHOZSKÉHO přecházíme hranici mezi spodním a středním devonem. U kamenného splavu vcházíme do lesa, z něhož vyčnívají po obou údolních stráních šedomodré hole neb mechy porostlé skalky dev. vápence.

Poblíž ústí tohoto žlíbku do údolí hádeckého, v místě na chobotu značně zúženém, je v 16 m výšky menší svahová jeskyně, zvaná **Švédův stůl**. Jméno má od ohlazené, asi 16 m² velké kamenité plotny nad jeskynním vchodem. Jeskyně tato nabyla důležitým nálezem lidské čelisti, učiněným v říjnu roku 1907 mým přítelem p. K. Kubáskem, velkého významu. Sama o sobě je nepatrných rozměrů a souvisí několika komínky s povrchem. O stáří oně lidské čelisti rozpřel se zajímavý spor mezi antropology drem M. Křížem (tvrdícím, že tato pochází z doby středního diluvia) a prof. A. Rzehakem (dokazujícím ve dvou pojednáních z r. 1906 a 1909, že čelist náleží člověku starodiluvialnímu, příslušícímu rase »homo primigenius«).

Za necelých 200 kroků končí pak úzký chobot, v němž předsáá jeskyňka se nachází, a vcházíme do romantického údolí **hádeckého**. Toto se v místech, kde ústí údolíčko ochozské, rozšiřuje v čarokrásnou kotlinu, v níž se sbíhají od sev.-západu ochozský žlíbek, od sev.-východu údolí potoka hádeckého, které vybíhá z této kotliny k západu jako údolí »Řičky«, a od jihovýchodu t. zv. »Kamenný žlíbek«. Vstoupíme-li v tuto kotlinu, spatříme přímo před sebou vysoko v protější stráni rozlehlý vchod k jeskyni »**Pekárně**«. I tato, též »Kostelík« zvaná, je známa jako důležité naleziště prehistorické a palaeontologické.

Z této kotliny dáme se proti proudu potoka Hádeckého v levo do pěkného, tichého údolí, sevřeného porostlými svahy, místy kelmými, v nichž pozorujeme tu i tam otvory k jeskyňkám a trhlínám ve vápenci. Voda proudí touto částí údolí jen za většího vodního stavu.

Přešedše dřevěný můstek, spatříme po pravé straně menší skalní rokli, na jejímž počátku je malý závrť. Dno rokle je

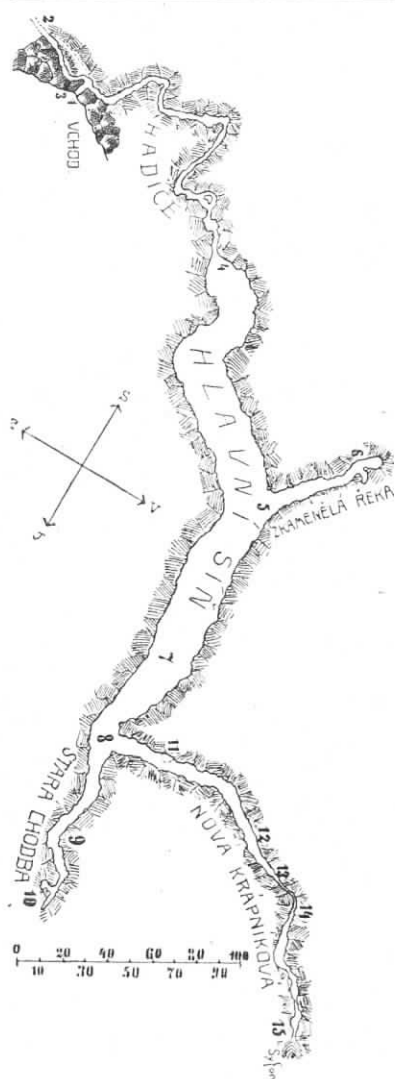
pokryto balvany a činí dojem řečiště. Vkročíme do ní a staneme po několika krocích u otvoru 2 m vysokého a přes 1 m širokého, opatřeného mřížovými dveřmi (viz příl. VII., č. 1.). Je to vchod do

KRAPNIKOVÉ JESKYNĚ OCHOZSKÉ.

49. — HOSTĚNICKÉ PROPADÁNÍ.

Jeskyně tato byla objevena čirou náhodou r. 1831. Původní otvor, jímž se do jeskyně vnikalo, je asi 3 m ve svahu v levo nad dnešním vchodem, uměle vystříleným, a je dnes zazděn. Jeskyně je z nejkrásnějších i největších v Mor. Krasu, ale nebezpečí zátopy v době tání neb náhlé průtrže mračen nečinilo

PLAN VII.

návštěvu příliš vábivou. Za povodní protéká chodbami potok Hostěnický, který se propadá sev.-západně u Hostěnic v polo-slepém údolí, těsně před t. zv. kamenným žlíbkem, který tvoří přirozené pokračování údolí hostěnického. Z toho je patrné, že dnešní vchod do jeskyně je vlastně výtokem a že jeskyni navštívíme proti toku vody, tak jak jsme to činili v jeskyních macošských.

Jeskyně je nyní ve správě brněnského »Verein deutscher Touristen«, jehož jeskynářská skupina způsobem příkladně obě-tavým prostory částečně upravila, nízká místa odstřelováním zvětšila, těžko schůdné svahy opatřila schody, schodišti a zá-bradlím a rozšiřováním tratí vodů se snažila přivoditi rychlejší odtékání vod, tak že nebezpečí záplavy se zmenšilo na nej-menší míru. Klíče k jeskyni má lichtensteinský hajný, bydlící asi 10 minut cesty v hájence, ke které přijdeme proti proudu Hádeckého potoka.

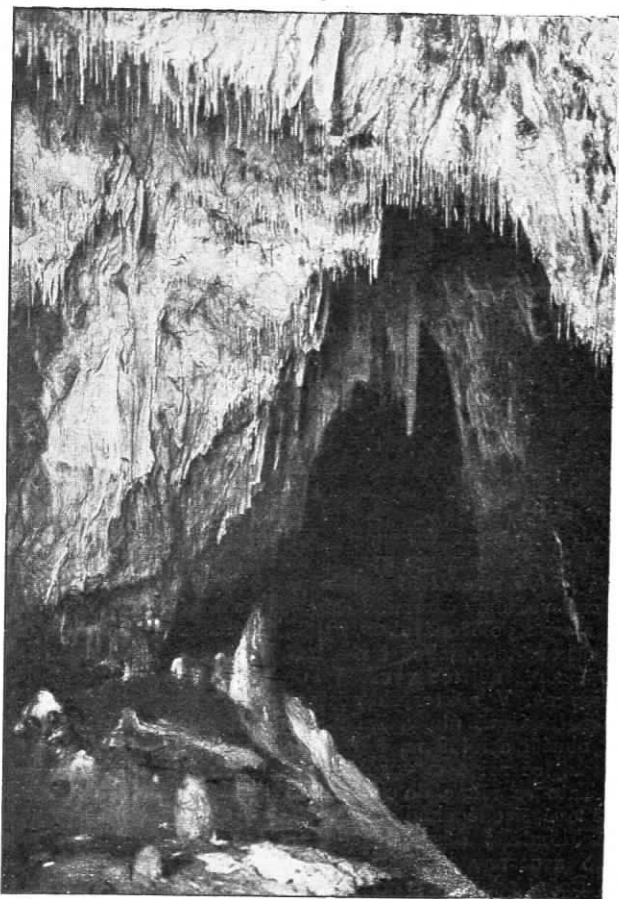
Vstoupíme-li do jeskyně, spatříme ihned po levé straně pro-padání, do něhož se za povodní vrhají vody, jeskyni protéka-jící. Další chodba (2.), kterou tyto se berou, směřuje pod závrť, nacházející se na okraji skalní rokle před vchodem do jes-kyně. Nad touto chodbou je nízká chodba, která ústí do menší kaple, na jejímž dně je tůň. Z této chodby odbočuje v levo klikatý velmi nízký a úzký kanálek, který vyústoval do zmíně-né rokle (3.). Byl to původní vchod do jeskyně, dnes zata-rasěný a zazděný.

Procházíme nyní úzkou, různě vysokou chodbou, »Hadi-ce« zvanou, která vykazuje značné množství erosivních zjevů. Za-jímavá je její střední část, kde po levé straně je stěna šikmá, opatřená vodními čarami. Místy jsou skalní piliře, vysoké ko-míny a výše položená okna, spojující se namnoze opět s chod-bou. V komínech, jakož i v menších sínkách je výzdoba kráp-níková, z níž nejvíce vynikají dlouhé záclony, jemně na konci zoubkované. V některých místech lze pozorovati zřetelně na stěnách korálové útesy, jinde zas škrapy. Celková délka »Ha-dice« obnáší asi 175 m.

Úzkou, leč asi 4 m vysokou branou (4) vstoupíme do **hlavní síně**. Tato se táhne do značné délky a odbočují z ní po levé straně dvě široké chodby. Sín číni dojem vysokého, dlouhého, mírně klikatého domu s gotickým klenutím, jehož boky jsou vysoko zaneseny hlinitým náplavem. Na dně je koryto po-toční. Boční pahorky hlíny jsou místy polity travertinem, který tvoří občas pěkné tvary vodopádovité. Se stropu visí tisíce krápníků nejrozmanitějších tvarů a nejrůznější délky. Jsou tu zastoupeny tenké, průhledné brčky i mohutné, až 3 m dlouhé stalaktity.

Dóm, do kterého jsme vstoupili, se značně rozšiřuje. Po ná-plavech, vysoko po obou stěnách nanesených, rozprostírají se

travertinové povlaky, tvořící místy vysoké vodopády. Půda jeskyně je pokryta kulmovými valouny. Strop je pěkně vy-

50. — HLAVNÍ DŮM V OCHOZSKÉ JESKYNI.

zdoben krápníky. Ozdoba krápníková je na začátku jeskyně místy zničena. Čím dále vnikáme, tím je hojnější a zachovalejší. Na stropě domu zpozorujeme vysoké komíny.

Dům nabývá své největší šířky. Po levé jeho straně je do hlinitého náplavu vtesané schodiště, vedoucí ke galerii, která se táhne do značné délky. Výzdoba stropu se stává čím dále, tím hojnější. V levo odbočuje široká chodba (5), která je vyhlita bílou hmotou pěnítcovou, tak že to činí dojem zkamenělé, v kaskádách tekoucí vody. Chodba po dvou záhybech končí v kapliče, úplně náplavem ucpané (6). Zakončení jedné z chodeb tam odbočujících tvoří pěkný vodopád přes šířku celé chodby.

Vrátíme se do hlavní síně, kde schodištěm sestoupíme do řečiště, načež u skupiny krápníkové, poblíž pěkného vodopádu odbočí chodniček po schodišti v pravo vzhůru ke skupině velikých stalaktitů. Strop poutá stále naši pozornost svou bizarní výzdobou, která obzvláště při magnesiovém světle vynikne. Sejdeme opět dolů mezi mohutná boční hlinitá návrší, pokrytá travertinovými vodopády. Na stropě uvidíme značné veliké stalaktity.

Chodník vystupuje opět v levo na bahenní svah, z něhož se nám naskytá krásná podívaná na ozdobu stropu, rozdílnou od ozdoby dosavadní. U cesty stojí ojedinělé veliké stalagmity (7), z nichž největší je znám pod jménem »Kůžel« a je přes 1½ m vysoký a asi 70 cm široký. Nad touto skupinou visí veliké krápníky se stropu, z nichž vyniká zvláště veliký, přes 2½ m dlouhý tvar v podobě plíc.

Několik kroků dále zvedá se strop místy do nedohledné výšky. Tam visí z komínů a puklin krápníky. délky 6—8 m! Po pravé straně zvedá se velké, fantastické hradisko, rýhované půlměsíčkovými prohlubinkami. Na levo odbočuje před balvanitou hrází chodba (8), kterou přitéká podzemní potok a která vede k novým, pohádkovým, krápníkovým jeskyním, objeveným r. 1900 drem V. J. Procházkou.

Prozatím mineme tento vchod a jdeme starou jeskyní dále. Po pravé straně pozorujeme veliké, stříbrně lesklé vodopády. Sín se pozvolna zúžuje a snižuje, přecházejíc takto v prostornou chodbu, po jejíž pravé straně je řasnatý, rozčleněný vodopád krápníkový.

Chodba pojednou se ostře láme. (9). V těchto místech jsou dvě velmi krásné krápníkové formy. V levo, přesně v ohbí levého rohu, stojí t. zv. »Smuteční vrba« a naproti ní »Křtitelnice«. Zvláště první krápníkový tvar je hotovým divem přírodním, činicím naprostý dojem vrby, z alabastru vytesané. Krápník tento pozůstává vlastně z dvou částí: silného stalagmitu (pně) nad nímž se klene krápníkový tvar v podobě baldachinu.

Po dalším záhybu končí chodba, vždy více se snižující, prozatím v kapliče, jejíž dno je zpravidla vodou naplněno. (10). Sem ústí vysoký komín, který dle měření dra M. Kříže směř-

řuje do »Kamenného žlibku« v místa, kde se nalézají balvany ucpavý otvor, jímž se mu podařilo do jisté hloubky sestoupiti.

Vrátíme se zpět k místu, kde odbočuje široká chodba k východu. (8). Na počátku této chodby je pravá směsice velikých balvanů, divoce poházených. Do vzdálenosti 44½ m je chodba asi 6 m široká a asi 2 m vysoká. Strop, na počátku plochý,

51. — SMUTEČNÍ VRBA V OCHOZSKÉ JESKYNI.

je ve vzdálenosti 30 m prohlouben brázdou. Ke konci chodby je komín (11), vyzdobený pěknými krápníky a záclonkami se zoubkovitými okraji. Shrop je v těchto místech pokryt škrapy. Další chodba je naplněna vysoko nánosem, tak že je nutno plaziti se tam po břiše. Půda je pokryta valouny a pískem. — Až do další vzdálenosti, asi 90 m od zmíněného komínu, byla

tato chodba známa, leč pro její nepřístupnost a nevládnost má navštěvována. Roku 1900 prokopali se na konci tehdy známý prostor geolog dr. V. J. Procházka společně s Heřm. Pohl a Ignácem Muzikářem vysokým náplavem do dalších prostor sice úzkých, avšak přímo pohádkovitě krápníky vyzdobený jež nazvány

NOVÁ OCHOZSKÁ JESKYNĚ.

Za místem průkopu rozšiřuje se chodba poněkud a zatáčí mchutným obloukem k severu. Strop jeví též ráz jako v chodbách předešlých a pukliny jsou vylity krápníkovou hmotou. Veliký počet stalaktitů visí se stropu, který se náhle zvedá tvoříc tak větší síň. Podél pravé stěny je koryto potoka. Tím spatříme i schodek, pod nímž je závrtovitě místo, o němž se dříve mluvílo, že je trativodem, kudy se vody dále berou, když je tok mírně veliký. Do chodby, kterouž jsme přišli, odtéká asi pouze přebytek vod, který zmíněným trativodem může dosti rychle uniknouti.

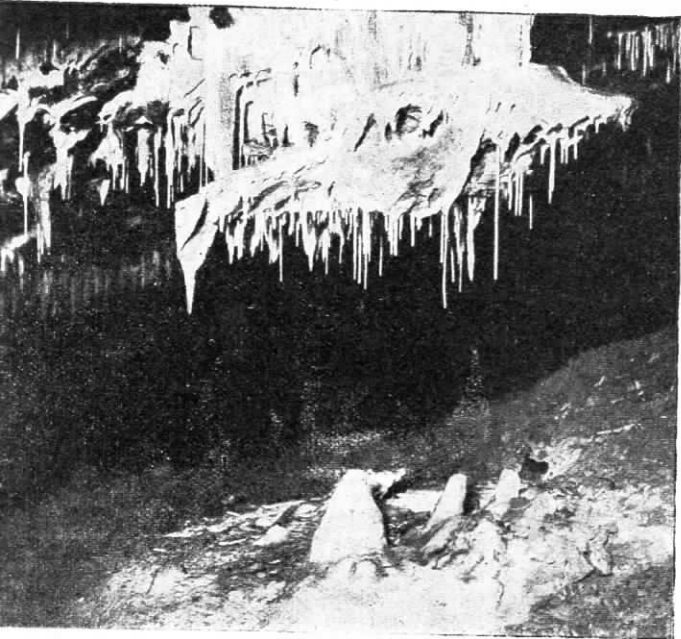
Hliný nánosové zvedají se po levé straně stupňovitě ke stropu, což označuje, že eroze potoka měla dosud dvě silná období. Totéž nám praví i hrubý šterk, vložený do hlíny. Krápníková ozdoba je velmi pěkná. Chodba přechází pak v sále, částečně hlinitých náplavů prostou. (13). Tisíce krápníků, takových jako brk, dlouhých až 1 m, pokrývá strop. K nim drží se krápníky silnější, ba i mohutné. Nejpodivnější tvar je tak zv. »lustr«, zajímavý tím, že tvoří vlastně řadu stalagmitů stalaktitů s připojenou travertinovou plotnou, na níž původně se krápníky tvořily. Hlinitý podklad byl časem odpálen a krápníkový podklad visí volně ve vzduchu na řadě zmíněných již krápníků. Sebe menší náraz byl by s to tento přírodní dílo zničit.

Pak následuje dlouhá, nízká chodba, přeplněná výzdobou krápníkovou. V části této jsou po levé straně mezi dnem a stropem tři otvory, které běží vodorovně. Jsou to slepá okna a bylo by zajímavě prozkoumati je blíže. Ke konci chodby balvan, objemu asi 5 m (14), nad nímž visí krápník, tvaru zvonovitého, zvaný »hrozen«. Je složen ze splýnutých záclon a má délku 2½ m a objem přes 3 m. I tato prostora je bohatá podivné tvary krápníkové, které splývají hlavně z puklin stropě. Převládají formy záclonkovité se zoubkováním okrajích.

V další části chodby pozorujeme, že je strop puklinami skoro zcela rozřezán. Hřebeny jdou po okrajích, jsou nízké a mírně vlnité. Pukliny vyplněny jsou krápníkovou hmotou, úplně bílou, tak že strop činí dojem tkaniva, protkaného bílým, alabastrovým.

strovým síťem. Visí tam celý les stalaktitů, tenkých jako brk. Na konci této chodby táhne se ve výšce $1\frac{1}{2}$ m na délku přes 6 m v úzké spojení k dalšímu prostoru po levé straně koberec krápníkový, podoba baldachyna, značně řasnatého. Dno je stále pokryto šěrskem a valouny.

V dalších prostorách setkáváme se již s tůněmi vody, které musíme obcházeti. Strop se tu snižuje a chodby se zúžují.

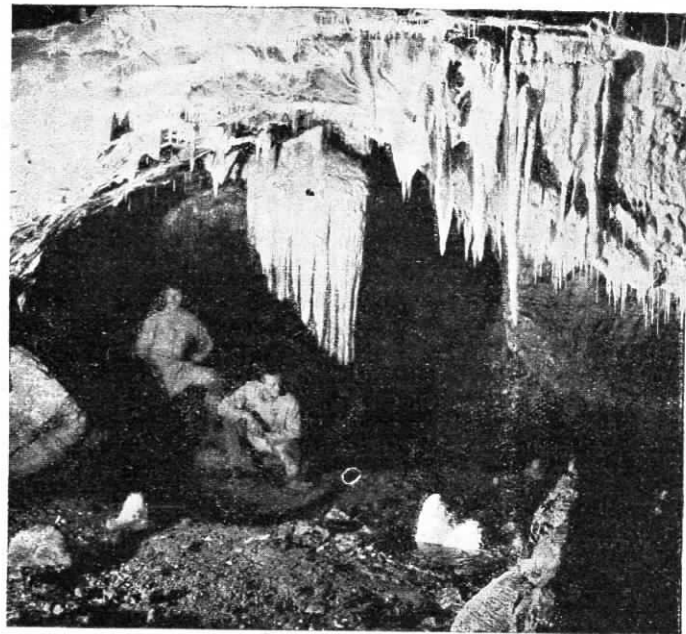
52. — »LUSTRA« V OCHOZSKÉ JESKYNI.

Výzdoba krápníková je velmi bohatá. Převládá výplň puklin, která tvoří místy souvislý povlak. V ohbí další chodby je velkoplošný krápník, podoba oltáře. Strop zdoben je hojně záclonami. Je tu množství komínů, jimiž je strop občas prostoupen. Zvlášť zajímavá před úzkou chodbou vykazuje strop divoce rozbrázděný, a komíny se spojují místy přirozenými mosty.

Strop snižuje se pak téměř až k zemi, chodba je náplavem úplně ucpána a jen nepatrné otvory umožňují, že s námahou

prolázáme dále až k vodním tůňm (15) čili syfonům, které zabráňují dalšímu pronikání do předu. V poslední době podařilo prý se proniknouti i přes tyto vodní nádrže do dalších prostor, směrem k hostěnickému propadání.

Vrátíme se chodbami, kterými jsme přišli, až k východu jeskynnímu a staneme opět v údolí hádeckém.

53. — »HROZEN« V OCHOZSKÉ JESKYNI.

Můžeme se nyní obrátiti v levo, a sledující tok Hádeckého potoka, projítí údolím »Řičky« do Lišně.

Máme-li však ještě kdy a chceme-li seznati i okolí ochozské jeskyně, jdeme dále proti proudu potoka, směrem sev.-vých., a prohlédneme si řadu krasových zjevů tohoto kraje.

İhned v protějším sev.-záp. svahu, asi 100 kroků od vchodu do Ochozské jeskyně, je ve výšce 7 m veliký otvor do jeskyně svahové, zvané **Vlčí jeskyně**, též Netopýří, aneb jeskyně »Pod

svatými schody». Vchod je 5 m široký a asi 2 m vysoký a vede do předsíně, osvětlené dostatečně denním světlem. Půda se pozvolna sklání na délku 17 m, kde se strop zvedá do značné výšky. Z této prostory vede přes 25 m dlouhá, úzká a nízká chodbička k podzemním vodám. Mimo to odbočují z této širaviny i jiné menší, větším dílem zasypané chodby. Celkovou jich délku lze odhadnouti na 120 m. Chceme-li si prohlédnouti tuto jeskyni zevrubně, je nutno opatřiti se světlem a vhodným šatem.

V tomtéž svahu, blíže k hřebenu ochozu, od předešlé asi 150 kroků vzdálená, je jeskyně **Švédův stůl**, kterou jsme již při cestě ochozským žlíbkem prohlédli.

Nedaleko této objevili pp. Nouackh a Kubásek menší jeskyni, prostou krápníkové ozdoby, jejíž strop a stěny vykazují stopy značné činnosti vodní. Nazvali tuto zajímavou prostorou, která souvisí pravděpodobně s podzemními vodami, **slují Malčíninou**.

150 kroků ve svahu protějším, t. j. jihovýchodním, je ve výšce 15 m vchod k jeskyni, zvané **Liščí díra**, dlouhé asi 20 m. Nemá žádné zvláštní důležitosti.

Sestoupíme opět do údolí hádeckého a věnujeme trochu pozornosti potoku samému. Tento je hluboko do údolí zařezán. Asi 300 kroků od předešlé jeskyně přijdeme k propadání, do něhož velká část vod hádeckých se ztrácí. Jen přebytky vody odtékají pak dalším korytem a proudí nepřetržitě hádeckým údolím. Je tedy na místě domněnka, že vody hostěnické, ztrácející se na konci »hadice« (u vchodu) v jeskyni Ochozské, **podtékají** koryto potoka hádeckého, načež vyvěrají, spojeny s ostatními vodami, mizícími v ponorech a propadáních tohoto okrsku, u t. zv. »Výtoku Říčky«, který později ještě shlédneme. Byl by to tedy druhý příklad křížování se dvou vodních toků (první je v Belgickém krasu) v Evropě.

Tratívod, v němž se tu na rozhraní devonských vápenců a kulmů ztrácí hádecký potok do země, má hloubku asi 7 m. Máme tu co činiti s poloslepým údolím, vyplněným mocným diluviálním nánosem. 700 kroků od tohoto místa stojí hájovna, kde jsou i klíče od jeskyně Ochozské uschovány.

Několik kroků za hájovnou odbočuje do stráně v pravo pěšinka, která v serpentínách vede na náhorní rovinku hostěnicko-mokerskou. Za několik minut přijdeme k silnici, po které jdeme směrem k **Hostěnicím**, které však necháme v levo stranou, a sejdem do poloslepého údolí hostěnického potoka, které se široce rozkládá po naší pravé straně.

Údolí toto je z nejznamenitějších poloslepých údolí v Mor. Krasu. Směr jeho je protikladný směru slepých údolí ostatních, ačkoliv potok hostěnický, pokud teče na podkladu kulmovém,

zachovává tu směr od severovýchodu k jihozápadu. Jakmile však dojde území krasového, obrací se směrem celkem k severozápadu.

Údolí to je prostorné, mohutným nánosem kulmovým z doby diluviální vyplněné. Stupně jsou v nánosu tom ve svazích zaříznuté a prozrazují, jak poněkud prohluboval se do nich potok. Vespod leží štěrky kulmové, na něm pak žlutá hlína.

Potok propadá se v místě, kde kolmé vápencové stěny (byl tu lom) znemožňují jeho další tok na povrchu.

Další ponory jsou nedaleko tohoto místa v hlinitých náplavech. Dr. M. Kříž sděluje na základě svého měření, že kdyby vody od tohoto propadání stouply o 5 m, přetekly by přes stupínky, uzavírající toto poloslepé údolí a tekly by do údolí »**Říčky**« t. zv. **Kamenným žlíbkem**, který tedy tvoří suchý žleb poloslepého údolí hostěnického.

Cesta tímto žlíbkem je z nejděčnějších partií v Mor. Krasu. Trvá sotva čtvrt hodiny, leč uspokojí nás krajinářsky úplně. Žlíbek přechází za nedlouho v skalní rokli romantického slohu. Mohutné balvany staví se nám tu v cestu a svahy přechází v kolmé stěny, místy prostoupené trhlinami. Na počátku žlíbku zpozorujeme po pravé straně závrť, v jehož blízkosti je skalní díra, která patrně vede ke komínům na konci staré jeskyně Ochozské. Od nejzazšího konce nové jeskyně krápníkové k propadání vod hostěnických je nepatrná mezera, asi 150 m, dosud neprozkoumaná.

Žlíbek ústí pak do kotlinky hádeckého údolí, do které jsme vkročili na cestě z Ochoze ke krápníkové jeskyni. Lze tedy navštívit Žlíbek kamenný i z této kotlinky, chceme-li projíti pouze jeho divoce romantickou částí, a nehodláme-li si prohlédnouti propadání u Hostěnic.

Hned při ústí žlíbku do hádeckého údolí je po levé straně, tedy v jižním svahu, ve výšce 44 m, otvor k důležité jeskyni, zvané **Pekárna**, též **Kostelík**, neb **Diravice**. Vchod její je asi 20 m široký a 5 m vysoký. Pozůstává z jediného, širokého tunelu, táhnoucího se do délky 60 m. Tam končí jeskyně ucpaným komínem. Skrytá poloha této prostory je asi důvodem k tomu, že za napoleonských válek tu byly skryty kostelní skvosty z blízkých Pozoríc. Po stránce vědecké je to důležité naleziště jak praehistorických předmětů, tak i zbytků diluviální zvířeny.

Sestoupíme do údolí a jdeme podél potoka hádeckého až ke kolmé, asi 15 m vysoké skále, z níž vyvěrá ze dvou otvorů voda, která se ztratila v ponorech, námi dříve popsaných. Jsme u t. zv. »**Výtoku Říčky**«. Zde jsou pravděpodobně větší vodárny, z kterých voda odtéká úzkými kanály do tohoto místa, z něhož pak jako vaucluský pramen, nejmenší z oněch v Mor. Krasu, vyvěrá.

Další čarokrásné, romantické, tiché údolí, vroubené lesnatými vrchy a protékané bublajícím potokem s křišťálově čistou vodou, nazývá se údolím »Řičky«. Je to jedna z nejděčnějších partií okolí brněnského. Potok vstupuje na krátko na území kulmu a protéká pak opět územím dev. vápence, načež toto definitivně opustí.

Další cesta vede nás do městečka LÍŠNĚ, kamž, dospějeme buď odbočkou na Hornek (projektovaná rozhledna), neb sledujeme tok »Řičky« až k samé osadě, odkud se pak drahou vrátíme do Brna.

Geol. — Arch. —
Bořek — Kettner
Waldmüller — Bouček
dr. Wankel —
dr. Kříž — M. Kras —
Knies — Koudelka
spel. dr. Absolon —
geol. dr. Procházka —
Nágel —
Rzehák —
Nowacký —
Kubáň —
+ Vrba, Demän. j. —
+ Kral, " —
Technik —
Speleologie

SEZNAM PLÁNŮ

A

VYSVĚTLIVKY K JICH PŮVOD

I. SLOUPSKO-ŠOŠŮVECKÉ JESKYN. BLUD

(Púdorys.)

Kompilační práce dle výzkumů a map autorů, na plánech. Nejlepší plány uveřejnili dosud dr. Wankel, dr. Knies a dr. Absolon. Plán tohoto v nedokončeném díle: Kras a jeho podzemní svět (Praha, nakl. Al. Wiesnera) nejdokonalejší a plán v tomto průvodci jest doplňkem jeho pozdějších prací a objevů »jeskynní sekce« a autorových. Čína jeskyně je vyměřena drem Procházkou r. 1911, Staré kontroloval autor dle dřívějších map r. 1921 co do směru dimensí, Šošůvecké měřil Al. Broušek, poměr spodních k horním, směr a dimense spodních pater kontroloval dr. Cházka (se »sekcí«), autorem a J. Kniesem), Černou pro (dno) a Komenského jeskyně mapoval dr. Procházka s »sekcí«.

II. VINTOCKÁ PROPAST.

(Průřez.)

Dle objevů a měření »jeskynní sekce« nakreslil K. Hub

III. KATEŘINSKÁ JESKYNĚ.

(Púdorys upravených částí.)

Dle výměrů Ant. Klímy a autorových v červenci roku Plán tento byl původně společně s plánem Punkevních jes určen pro »Průvodce novými jeskyněmi«, kterého měl se Josef Sýkora z příkazu »Společnosti pro zachování jeskyn krás v Mor. Krasu«. Vyloučením této ze správy macošské jeskyni sešlo s vydání onoho spisu. U plánu schází pokračování z »Domu chaosu« do neupravených částí, které autor mohl již dokončit.